

Vlaamse Vereniging van
Ziekenhuisapothekers

WERKGROEP HOST - OPAT
CONTACT host@vza.be
VERSIE December 2023
OPAT FICHE

OPAT INFORMATIEFICHE VERPLEEGKUNDIGE: Gentamycine (intermittente intraveneuze infusie)

ALGEMENE INFO

Gentamycine is een antibioticum dat wordt gebruikt in de behandeling van bacteriële infecties. Hieronder vindt u de aanbevelingen rond de bereiding en toediening van dit antibioticum in de OPAT setting (**OPAT = Outpatient Parenteral Antimicrobial Therapy**).

Gentamycine is een kant-en-klare oplossing voor infusie. Het geneesmiddel is beschikbaar in volgende dosissen:

Beschikbare dosis	Oplosmiddel	Benodigd aantal flacons
Gentamycine B. Braun® 80 mg/80 ml (1 mg/ml)	kant-en-klare oplossing	☐ flacon(s) per toediening
Gentamycine B. Braun® 240 mg/80 ml (3 mg/ml)	kant-en-klare oplossing	☐ flacon(s) per toediening

Vergewis u van de juiste dosis per flacon en het juiste aantal flacons nodig per toediening.

Neem naast het aantal nodige flacons ook overige onderstaande materialen ter voorbereiding van de bereiding en toediening:

- 1 infuusleiding
- Spuit
- Naalden
- Indien beschikbaar: 1 transfernaald
- Spuit + NaCl 0,9% (voor spoelen)
- Steriele gaaskompressen
- Ontsmettingsmiddel: chloorhexidine in alcohol 70%
- Handalcohol
- Naaldcontainer
- Indien beschikbaar: steriel werkveld

DOSERING GENTAMYCINE

De dosering is sterk variabel in functie van de patiënt: er is een individuele dosisaanpassing nodig op basis van 'therapeutische geneesmiddel monitoring' (TDM). Dat wil zeggen dat er op regelmatige tijdstippen bloednames in het ziekenhuis zullen gebeuren om te kijken naar de concentraties van het antibioticum in het bloed. Op basis van de gemeten plasmaconcentraties zal de correcte dosis worden ingesteld.

VOORBEREIDING

- **Handhygiëne:**
 - Ontsmet de handen gedurende 15 seconden met handalcohol.
 - Bij zichtbare bevuilding: wassen met water en zeep vooraleer te ontsmetten met handalcohol!
- Zorg voor een zuiver werkvlak: ontsmet het werkvlak gedurende 15 seconden of gebruik een steriel veld.
- Verzamel het nodige materiaal.

BEREIDING

- Controleer de medicatie: naam, hoeveelheid, dosis, vervaldatum en uitzicht (verkleuring, uitvloeking, vaste deeltjes).
- Verwijder zo nodig het beschermkapje van het aanprikpunt van de flacon. Ontsmet het aanprikpunt van de flacon wrijvend gedurende 15 seconden. Wacht vervolgens tot de ontsmetting opgedroogd is.
- Bij **een intermediaire dosis** waarvoor een extra toevoeging van gentamycine nodig is:
 - Bereken het benodigd volume gentamycine oplossing dat toegevoegd moet worden aan een flacon. Let op: de concentratie is verschillend per flacon (zie tabel op pagina 1: 1 mg/ml vs. 3 mg/ml). Verdun de flacons nooit met NaCl 0,9% of glucose!
 - Trek het benodigd volume gentamycine op met behulp van spuit en naald en voeg toe aan de flacon: tot 100 ml indien ontlucht, tot 50 ml indien niet ontlucht.

TOEDIENING

Respecteer het tijdstip van toediening en tracht iedere dag de toediening te realiseren op hetzelfde tijdstip.

- Voordat je medicatie toedient controleer of de katheter nog goed geplaatst is door lokale observatie en reflux-controle.
- Sluit de rolklem van de infuusleiding.
- Verwijder de beschermhuls van de spike van de infuusleiding.
- Steek de spike van de infuusleiding in de insteekplaats van het infuuszakje.
- Hang het infuuszakje aan de infuusstaander.
- Knijp de druppelkamer halfvol en purgeer de infuusleiding.
- Sluit de rolklem van de infuusleiding.

- Doe zo nodig niet-steriele handschoenen aan (ter bescherming van jezelf).
- Ontsmet de naaldloze connector gedurende 15 seconden. Wacht vervolgens tot de ontsmetting opgedroogd is.
- **Spoel de katheter met 10 ml NaCl 0.9%**
 - Ontlucht de spuit met NaCl 0,9%
 - Plaats de spuit met NaCl 0,9% (zonder naald) op de katheterleiding
 - Spuit 10 ml NaCl 0,9% **pulserend** in: 2ml inspuiten, stop; terug 2ml inspuiten, stop; enz.; spuit de laatste 2 ml NaCl 0.9% traag in
 - Sluit de klem van de katheterleiding af onder positieve druk (= terwijl u de laatste milliliters NaCl 0,9% inspuit). Verwijder vervolgens de spuit terwijl druk op de stamper blijft behouden.
- Verwijder het beschermdopje van het aansluitpunt van de infuusleiding.
- Sluit de infuusleiding aan op de hiervoor voorziene intraveneuze toedieningsweg: houd hierbij een steriel kompres gedrenkt met ontsmettingsmiddel onder de connectie tussen de infuusleiding en de katheterleiding.
- Open de rolklem van de infuusleiding en de klem op de katheterleiding en **dien de medicatie toe over 30 minuten**. Zorg dat het infuuszakje volledig wordt toegediend.
- Gezien er een belangrijk volume van de **gentamycine oplossing** achterblijft in de infuusleiding, wordt er **aanbevolen de infuusleiding na te spoelen** met NaCl 0.9%:
 - Neem een nieuw infuus NaCl 0.9% 50 ml
 - Sluit de rolklem op de infuusleiding. Verplaats de infuusleiding van het lege infuuszakje naar het nieuwe infuuszakje NaCl 0.9% 50 ml.
 - Open de rolklem en doorspoel de infuusleiding met de NaCl oplossing zodat de volledige leiding wordt gespoeld.
- Sluit de rolklem van de infuusleiding als de medicatie volledig is ingelopen.
- Ontkoppel de infuusleiding en de katheterleiding van elkaar: houd hierbij een steriel kompres gedrenkt met ontsmettingsmiddel onder de connectie tussen de infuusleiding en de katheterleiding.
- **Spoel de katheter met 10 ml NaCl 0.9%:**
 - Ontlucht de spuit met NaCl 0,9%
 - Plaats de spuit met NaCl 0,9% (zonder naald) op de katheterleiding
 - Spuit 10 ml NaCl 0,9% **pulserend** in: 2ml inspuiten, stop; terug 2ml inspuiten, stop; enz.; spuit de laatste 2 ml NaCl 0.9% traag in
 - Sluit de klem van de katheterleiding af onder positieve druk (= terwijl u de laatste milliliters NaCl 0,9% inspuit). Verwijder vervolgens de spuit terwijl druk op de stamper blijft behouden.
- Ontsmet de naaldloze connector gedurende 15 seconden.

BEWARING & AFVALVERWERKING

De flacon moet bewaard worden in de oorspronkelijke verpakking op een droge plaats op kamertemperatuur (15-25°C).

Het kant-en-klare product is voor eenmalig gebruik en elke ongebruikte oplossing moet worden vernietigd. Na de eerste opening moet het product onmiddellijk worden gebruikt.

Lege plastic flacons van geneesmiddelen mogen met gewoon huishoudelijk afval worden meegegeven.) De inzameling en verwerking van injectienaalden gebeurt via een naaldcontainer welke (doorgaans via de thuisverpleegkundige) verwijderd wordt via het klein gevaarlijk afval. Als de naald van de spuit kan worden gescheiden, mag u de lege spuit wel met het gewone huisvuil meegeven, samen met lege infusen en infuusleidingen.

AANDACHTSPUNTEN

- Enkel heldere, kleurloze oplossingen zonder deeltjes mogen gebruikt worden.
- De belangrijkste nevenwerkingen zijn: oto-, nefro- en neurotoxiciteit, huiduitslag en duizeligheid
- Bij vermoeden van bijwerkingen op de medicatie of roodheid rond de insteekplaats, contacteer de arts
- Voor meer informatie raadpleeg de bijsluiter op <http://bijsluiters.fagg-afmps.be/>

BRONNEN

SKP Gentamycine (11/2022)

Farmacotherapeutisch Kompas: Gentamycine

Handleiding beheer medische afvalstoffen 2015_OVAM

https://lib.ugent.be/fulltxt/RUG01/002/275/321/RUG01-002275321_2016_0001_AC.pdf